

Malta ar pefnhtischan
par pasti:
par gadu 1 tub. 60 kap.
„ purgabu 85 „

Malfa bei pefnichtscha-	
nas Rihgū:	
par gadu 1 rub.	— sap.
" pušgadu	55 "
" 3 mehneshi	30 "

Rahj. m. teek isdohits fest-
deenaahm no p. 12 fahlohs.

Ralja
par findinaidiana:
par weenaa fleijas fmalku
rafsiu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, lo tachda rinda
renem, mafsa 10 lap.

Mahias weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahdatajs.

Redakcija un ekspedīcija
Rīgā,
Ernšt. Blates vīlschu- un
grahmatu - drukatavā pie
Behtera basnīcas.

Nº 17

Sestdeena 24. Aprili

1876.

Habitats.

Saunakas finas. Telegrafo finas.
Elfahemes finas. No Rihgas: Daugawas tilti, — Gedz fakerts.
No Orelkalna: negaiss. No Selgawas: longerte. No Kurjemes: dzeedahhana
basnija, — iebihdu veeraftishanana. No Lindenes: negaiss. No Polangas:
tonterbands. No Dinaburgas: sahysja. No Witebskas: tureemus buhschana.
No Mastawas: sagle. No Rigarabisjas: nieni inibhangshana.

*No Wahrijas: fugie. No Zeharijas: jenca unzimniewumi.
A hys em es si n as. No Wahrijas: deslsszeta lecta. No Spanjas: turee-
nas budzchana. No Angliajs: misu kuag. No Alshiras: dumbis.*

Bezu laiku eradumi. Is Gantenes. Peens. Nekis is Dohbeles. Bahju
auq qaschuma siyriangchana un usstreschana.

Peelikumā: Mahtei un meitai, abahm kahsas reisā. Tureku teesachana. Grandi un seedi.

Jannatulhs ūmas.

No Nihgas. Widsemes gubernatoria fungs, ihst. statsoräts un kammerherr barons Uerftüll v. Güldenbandt, ka „Wald. webst.“ suno, aibrants us 3 mehne scheem us ahfemehm.

No Ihsu-muijschas. Kä rahdahs, tad schogad neween pee mums, bet wiſā Augſch-Kursemē behdigſ ifſlats pee rudsſ fehjas-laukeem ween ir redsamis un manams. Tai 9tā Aprili man gadijahs us Sehrpili braukt un pa wiſu to apgalu, tur man bij jabrauz, reti, es faku reti, ween tur tiku daschus plekiſchus ſatas rudsſ-fahles redſejis, bet wiſi rudsſ-lauki ir tilai melni ween. Dauds weetās ari tiku redſejis, ka faiſmeeki jaw ſawus rudsſ tihrumms fahla uſart preeſch wasaraja fehjas. Kä ziti faiſmeeki, ar kureem tiku runajis, man apleezinaja, tad ſchi rudsſ panihſchana eſoht no tam zehluſehs, ka ledus fahrt a ilgi us laukeem ſtabhewedama waj nu rudsſ eſoht pa galam iſſaldejuſi jeb ari zaur-ſtauſe ſpihdumu pawiſam iſſantejuſi. Tomehr tas eſoht teefſa, us kura apgabala ſneegs lihdi paſchu paſwafari eſoht ſtabhewejis un zaur atlaidumu ne-notuſis, tur tilpatzik negik ſatumis eſoht redſams. Kad nu tahdas vaſhas ſinas ari no Widſmes ir dſirdams, tad no ta war no prati, ka ſchogad neween ſlits rudsſ plahwums buhs, bet rudsſ zena jo dahrga paliks un zaur to dascham labam leels netikums jeb ari nejaukais bads eelſch mahjas eewilftees. — Retahlu no mums Leichöſ, Merz mehneſcha beigās fahds wihrs ſawu ſeewu eſoht naudas deht noſchaudſis un pats wiſu ſawn mantu atſtabdams, aibehdſis vaſaukē.

No Pleskawas (Pskowas) teek ūrohts, ka tureenäas ap-gabalä seemas-ſehja pawifam iſſalufe un lauki iſſkatotees lä-atmatas, kur neweens ſalſch aſninaſch now redſams. Sem-neeki lohti behdigi un ſawu seemas ſehju uſartu un waſaraju eefchtu, bet daudseem truhſt waſarajas ſehklas. Tai ſtā Maijā Pleskawas qubernijas ſemſtiba jeb ſemſtwo notureſchoht

ſehdeſchanu, lai waretu pahrfpreest, kas ſchini behdigā buhſchanā darams. — Schē klaht peelekam ari to ſinnu, ka Padolijas un Cherfones gubernijās ari deesgan behdigi iſſkatoeſ ar ſeemas-ſehju, jo weetahm ta pawiſam iſſaluſe. Ari uſ waſaraju ne-eſoht labas ſeribas, jo laiks eſoht wiſai fauſs.

No Pehterburas. Tureenas Wahzu awise („Herold“) jux, ka ehdamas leetas, prohti gala un dahrstu faknes, tik dahrgas palikuschas, ka tas lihds schim naw bijis. Schahds dahrungs pa datai zaur to zehlees, ka to weetu ihe, fur minetas leetas teek pahrdootas, arweenu paleek dahragka.

No Londones. Kā no tureenās teek ūnohts, tad Don Karlojs tai 4tā Aprilī Londoni atstahjis, nefazidamis, us kureeni aiseefchoht; bet pirms Londoni atstahjis, winſch weenu rastu parakstijis, kura winſch 12 no ūweem peederigeem un draugeem apūhmiejis par ūweem weetnekeem, kas lai wina dārižhanas wada. Schi 12 lohzeklu beedriba ūnamis ahrigi deesgan ūlužu un meerigi ištarefes, bet ūlepeni raudīhs wižabi ūwam fungam par labu rihtotees. Ihpaschi wini ūwas azis metihs us Baſkijas pawalstehm, kuras no Španijas waldbas ūwas wezahs ūteſibas prasa un tāhs no waldbas nedabudamas paliks nemeerigas. Schiņis pawalstes nu mīneta 12 lohzeklu beedriba ūahks rihtotees, laudis us nemeeru pret waldbu ūzeldami. Kā ūhim brihscham Španija ūſķatahs, to rakstijam no Španijas ūnodami.

Telegrafo finas.

No Pehterburgas tāi 22. Aprili. Muhsu augsts Kungs un Keisars ar īrstu Gortchakowu, generali Tomini un geheimrahtu Hamburger tāi 27tā Aprili aisbrankšoht uj ahsēmi un 2trā Maijā nonahkšoht Ķīses pilssēhta.

No Schliselburgas tāi 21. Aprilī. Zaur pastahwigu rihta-wehju Ladogas esara ledus ir eedſights Newas upē un ledus peld, wifpahr uhdeni upē apklaħdams, tā fa ar fugefchanas fahfchanu wehl labu laiku buhs jagaida. Pee Kronstadtes jidim bibriscrim newar ar fugeem peebrault.

No Berlīnes tā 22. Aprīlī. Grāfs Andraſchi (Austrijas ministeris) tā 26tā Aprīlī atnākēschoht Berlīnē, kur tā trihs keiſaru valstu ministeri (Gortzchakows, Bismarks un Andraſchi) pahrēpreedēschoht, kā trijhahm keiſaru valstīm buhēschoht ja-isturabs Turku leetā.

No Raguas, tai 21. Aprilī. Muktar Baſha no Nit-
filas atkāpēdamees bāuds saldatus pasaudejis un tik ko īpē-
jis Gatschlo ūfneeqt.

Geschäfes finas.

No Rihgas. Daugawas plohska-tilts jaw 12tā Aprils uswilkts. Ari schogad plohska-tiltu ihrejis Antipowa kungs, kas ari dselsszela-tiltu esohit ihrejis. Kā dsird, tad Antipowa kungs malksajohit ihres par plohska-tiltu 38,000 rublu un par dselsszela-tiltu 13,000 rublu. —

Wehrmana dahrss tikschoht atklahts scho fwehtdeenu.

— Savā 13tā numurā finojam, ka birščas komitejas
grahmatu wedejs un politeknikas rendants Ģeeks nosudis un
lihds ar wina nosūtīšanu iš naudas flapja iſfuduschi wairak
ka par 80 tukstotīšu rubļu wehrtspapihri. Tagad finas
atnākūščas, ka minetais Ģeeks Amsterdames pilsfehītā tiziš
fakerts. No ſchejeenas polizejas preefīch Ģecka fakērīchanas
fuhīteem lungeem bija išdewees Ģeckam pehdas veedīshīt. Lihds
Odefai pehdas dīmūtīchi wini dabuja finaht, ka Ģeeks uſ
Amsterdami aibrauzis un tā tad winu dabuja rohkā. Pee
wina wehl atrada 19,000 r. no sagtas naudas.

No Opekalna draudses. Pee mums īchis pawařars gan
filts, ta ka weetahm jaw ap zetorto Merzi ar wahgeem brauza,
tomehr behdigi stahw ar rudseem. — Kur fneegs ilgak wirjū
guleja, tur ir wehl rudiſi, bet kur agrak nokuſa, tur rahdahs
gluschi melns, ta ka knapi, ja no ifſehjuma fehklas tiks. —
Danī 22trā Merzi tila Jaun-Laizenes faimneeks P. Slauži-
tais pee malkas īrīchanas jaun kriſdamu lohku us reiſ nosiſte,
ta ka naw wairs neweena wahyda warejis iſteikt; pakalā at-
stahja atraiſti un ſihlus beherniaus. — Tad taī 11tā Aprili
rihtā pulkſten 1 fazehlahs wehtra ar leetu un ſihwu pehr-
tonu. — Bija breefmiņa naſts, nabza ſpehreens us ſpehreena
un wiſs debes ſiplatijums tihrās leefmās stahweja, ka bija
jadohma paſtaru deenu tuwu ūlaht efam. Osird, ka daudz
weetās pehrkons ari eeſpehris eſoh. — Schahds negaiſs
bijas us diwi lahgahm, bet ne ilgi. Kad apskata to labumu,
kaſ no ſcha ſekmiga leetus zehlees un aismirſt to breefmu
naſti, tad ja-iſſauz: „Deew̄s labi dat' ko daridams!“ —

Rahds Jaun-Laizenets.

No Tselgawas. Tai 18ta Aprila tika no kahdeem diletan-
teem is Nihgas sem Ahrgala funga wadiñhanas dohta kon-
zerte, tas pee flaußitajeem leelu patikñhanu atrada; tikai ja-
noschehlo, ka flaußitaju bijis mas, laikam zaur to, ka tai
paschä deenä tika no kahdas ifflawetas teatera dseedatajas
(Menjchikowas) dohta konzerte.

No Kursemes mums wehl tohp rakstihts, ka jaw Janwara mehnesi fch. g. tapis nofpreests, fchogad ap Fahneem Selgawâ wißpahrigu Kursemes fkholtaju fapulzi natureht, tomehr lahdì 3 mehnefchi no ta laika jaw efoht pagahju fchi un wehl ne-efoht nekahdi fcho nahko fcho wißpahrigo fapulzi paweizinadami preekfchdarbi tapufchi zilati. Efoht waijadfigs, drihsí ween ihpa fchu komiteju, fakhawosfchu if fkholtajeem un mahzitajeem zelt, kura lai rakstus un preekfchlifkumus preekfch fchihs fapulzes fanemtu un par deenas-fahrtibu preekfch tahs gahdatu. Ka dsirdoh, tad fkholtaji fagatawojotes ari uj dseedajumu preekfchnefchanu pa fapulzes-laiku, te tapehz ari waijadsetu preekfch ziteem fkholtajeem iswehletahs dseefmas laikrafids eepreekfchus iffludinaht. Ar fcho komiteju buhtu ari ja farakstabs vahr kahdu pa fapulzes laiku Selgawâ noturamu fkhlas-lihdseftu un rihku isskahdi. Tapehz te nu efoht ar pasteligfchanu ween jazet ihpa fchu noveetna komiteja, gitadi buh fchoht nodoxmatai wißpahrigai fapulzei daschadi

ſchlehrſti ſchur un tur zelā — un tad newareſchoht ar kahdu
peenahzigu weikſmi tapt notureta. —rl—.

No Kursemes. Bahr schihdu peerakstīšchanohs pee aprin-
ķeem, kur wini usturahs, teik no Kursemes gubernijas-waldibas
iſfludinahts: Wiſeem schihdeem, kas Kursemes gubernijā waj
nu pastahwigi dſihwo, waj tikai uſ kahdu laiku usturahs un
kas 1855. gadā peedsimuſchi un tapehz 1876. gadā stahw
sem faſaukſchanas uſ wiſpahrigu kara-deenestu, lai wini pee-
deretu pee ſchihs gubernijas rewiſijas-draudſehm, jeb nē, tohp
uſdohts, ka teem bes kawekla jaleek peerakstitees pee ta fa-
ſaukſchanas aprinka, kura wini dſihwo jeb usturahs, kā to
3. Februari ſch. g. Wiſaugtaki apštirnahts waſſlspadohmes
ſpreedums pawehl. Vai ſcho pauehli waretu iſpildiht, tad
min. schihdeem pee tāhs pilſſehtas-draudſes waj laukpagasta-
waldibas, kur wini dſihwo, bet teem schihdeem, kas meeſtiņoſ
waj muļiſhu rohbeschās dſihwo waj usturahs un uſ kara-dee-
nesta pildiſchanu faſauzami, pee tuwakahs pagasta-waldibas
ja-eefneeds rakſita peeteiſchanahs, kura uſnemamas wiſas
tāhs ſinas, kas kara deenesta likumā 99. art. peemine-
tas; lihds ar to wineem ari ja-eefneeds dokumenti par winu
wezumu un winu ſamilijas jaſtahwu, tā kā par winu pee-
rakſtiſchanohs pee winu ūnakeem faſaukſchanas aprinkeem,
prohti ja tābdi dokumenti ir. (Kurs. q. aw.)

No Lindenes, Kursemē, teek „Darbam“ tā finohes: Tai 10tā Aprilī sħ. g. ap pulksten 11 nakti muhs tohti istrauzejha ppepefchi usbruzis negaifs, iħpaċċi nemitejama fibeuu-laiſti-ħanahs ar warenu auku, kas f-kreedama no deenwidu wa-reeem u 4—5 werstu platumā ġħanahsdama steidsahs muhfu nowadam eegaxenifki zauri, Daugawai pahri u Leelwahrdes nowadu, Widsemē. Wifū, kas tai bija żelā, aukar ar miliegħu f-pehku mekleja pahrmarekt un bes scheħlastibas meta is-fawa zeta: ap-żeewda ehkas waj fadragaja taħm jumtus, nophostija mesha f-reħxus, pat kohkus ar 5—6 pehdu d'stu fakti is-twirtas semes zeldama waj tohs pa widu puċċu pahrlaus-dama. Leetus ar paretem kruċas graudeem gluschi mas bija. Lohpi, no issbailehem pahremni, neħħamahs stalobs manroht un blaut, fuixi aħra gauđoħt, tā ka wifū zeetaka f'idha nepalika ne-aħsgrabbta. Skahde ir-leela, lohti leela. — Newaram ari pamejst nepeeminetas taħs behħadas, kahħadas pagħajju-ħanħas seemas postahwiga is-siprais fals (p. p. 1mä Dezemberi 30 grāħdu) jemkohpjeem p-eż-żejt kifris un kuras tagħad jo flaidraki redsamas, kur augu d'sħiħwiba mohdus fhehs. Seemas- feħjas ir-un paleek melnas, jo kweeħi, rudji un aħbolin is-ġiex pa leela-kai dalai ißsalu fhekk; tikai eelei jaħas um kahdās pawehnu weetās, kur fargadama finegħa kahira biju se jo beejaka, minnietem au-geem fals now warejjs flahdekt, kas tad-ori jaunki salo; bet taħdu weetu, kā fakoh, wifai mas. No Rihgas liħds Kriż-burgai wijs tas-apgabals, ko rakkutajis ġchinis deenās redsejjs, u seħħadha wahju seemas feħju. Seme, mas u seħħmu fe un da-bju se kreetni ißsalt, preeħx wa-farajas lau jahs weegli ap-straħħda u labi drupinajahs.

No Polangas teek rahstichts „Rischf. westnikam,” ka turēnes pasta-stanzijas turetajam, Herbst lungam, greisi nogahjis. Winjch isbrauzis 2. Aprili is Polangas us Leepaju, wesdams us tureeni pasta-fuhlijumus. Dilishanjsā, lihds ar vīnu, feh-dejuſe ari vīna laulata draudse; postiljons Freimanis bijis us bukas, blakus kutscheram. Lai brauzens aismakfatohs, tad Herbsts panehmis lihds konterbandu — 30 skahda-traukus, Bruhſchu brandwihnu un 5 pakas daschadu preschu.

Pirmahs 10 werstes nobraukuschi it laimigi; bet pee 11. werstes Herbsts pamanijis, ka ofizeeris ar 4 rohbeschfargeem dsenahs pakal. Gan winsch nu lizis firgeem kreet, ko fpehj; bet redsedams, ka rohbeschfargu firgi tatschu knajchaki, winsch fahzis skaheda-traukus ismest us zelu, dohmadams zaur to dsinejus uskaweht. Bet nelihdsejis neko — pee 12tahs werstes, ap paſchu puſdeenas laiku, kad laudis patlaban nahza is Ruzawas basnizas, meschfargi apturejuschi dilishchanu. Bet tamehr rohbeschfargi darbojuschees ap kontrbandu, Herbsts mehginajis wehl reiſi isbegt, us fawu firgu weiklumu palau-damees. Bet ari ſchoreis winsch nebija laimigaks: firgi, no meschfargu ſchahweeneem trahpiti, paklupuschi un ta Herbstam un Freimanam bij japoadohdahs. Herbsti kundsei turpreti if-deweis ſprukt meschä.

No Dinaburgas. Kad reiſ tas laiks atnahktu, kad waretu kahdu preezigu ſinn zeen. laſitajeem doht. Tihri kauns paleek pahr muhſu ſagleem rafſtoht, jo tee rauj ik deenäs, ko nagi neſ. Taai nakti no 14ta us 15to Aprili ſagli bija muhſu Lutera draudses luhgſchanas namam lohgu uſplehſuſchi un eekahpuſchi, no altara ſudraba kruſtu un tſchetrus altara luſtureus panehmuſchi. Lukturi bija wara (kapara), bet apſudrabi; ſagli gan buhs dohmajuſchi, ka tee ir ſudraba. Wini gan bija tikuſchi iſbaiditi no konduktora, kas pee kettera ir fohteli, jo tas pulkſten 2 no deenasta bija nahzis mahjäſ; zitadi wini buhtu wehl ko wairak nehmufchi, ka altara-deki, naudas-lahditi un wehl zitas leetas. Ari par teem ween ir muhſu moſai draudſtei leela ſlahde, jo mums wehl dauds kas truhkſt. — Preelſch jaunas basnizas gan wiſadi nauda tohp gahdata, bet Deews ſin, ka to preeku veedſhwoſim, kad jaunā namā wareſim tam ſtungam ſlawas dſeeſmas dſeedaht.

— Kad wehl 14ta Aprili wakarā pulkſten 8 ir landpoli-zejas meiftara palihgam kūknas un ſudraba leetas, 250 rubl. wehrtibā, tikuſchās iſtagtas. Puſtundas laikā fungi un deenasteeze naw mahjäſ bijuſchi. Taai 6ta Aprili nodega kaufmanim Lau alus-fabrikis. Skahde eſhoft leeta.

Wezais Mahrtiſch.

No Witebskas aprinka. (Skatees № 16. Beigums.) Pee mums uſturejahs kahds kreetnis tautas dehls K. S. no Chweles draudſes. Ar wina palihgsibu mehs eetaifijam maſu dſeedaſchanas beedribu ſem wina wadiſchanas. Geſahkumā gan falafijahs labs pulzinjch beedru, bet wehlaki daschs fahka at-rautees, tadehl ka netika palauts til waligi uſveſtees, ka zitas ſchjeenenas Latveeſchu ſa-eefchanās, kur teek tahds apſtelehts ar armonikahm (plehſchinahm) un tad teek danzohts, jeb labaki fahkoht traikohts, un ari pa ſtarvahm daschu reiſi labi dſerts un daschadas nekaunigas ſinges ſingetas, un ari tapat runahts, tahdas runas no kurahti dascham janofarkt un ir zilwezibai par kaunu. Ka jaw teikts, tad daschi, kam karhīga uſveſchanahs nebija pa prahtam, atkahpahs no muhſu ſa-eefchanahm, ta ka muhſu kohris paſtahweja til no wihe-reem. Gan grubejam uſtizigi un paſtahwigi zihnitees un ari wehlaki daschas zitas ceriktes eeveſt, jo no laika-rakſteem dſir-dam, ka Latvijā ſchur un tur teek teateris ſpehlehts un weeſibas wakari iſrihloti, un zerejam ar laiku jel to maſako panahkt; bet tagad us neſinamu laiku ejam valikuſchi bes wadona, jo no mums wiſeem zeenihts un mihelehts. K. S. no mums ir ſchkihrees, aſbrauza atpakal us tehwiju, un muhſ aſtahja bahrenibā, teem par preeku, kas muhſu beedribai bija pretineeki, bet mums, kas dſeedaſchanu mihelejam, par noſkum-

ſchanu. Schi kreetna tauteeſcha peemina no muhſu widus neſudihs, jo winsch ir ſew muhſchigi paleeklamu peemina at-stahjis un neſpehjam zita ka uſſault kreetnajam tautas deh-lam: „Lai augsta newihſtama laime winsam, lai dſihwo ſweiks tehwijā!“ jo winsch to plehſumu ir uſplehſis un muhſ uſ dſeedaſchanu paſkubinajis, lai nu gan par to publiau un gruh-tumeem nedabuja nekaudus anglus veedſhwoht. — Kad wehl, ja laſitajeem nereebj, gribu paſtahſtih, ka ſchē daschas kahſas teek ſwinetas. Ka jaw teikts, tad te ir Latveeſchi no dascheem Widsemes un Kursemes apgabaleem, tadehl ari ta kahſu ſwi-neſchana naw pee wiſeem weenada. Kad atbrauz no laula-ſchanas, tad jaw ſinoms ari kahdu perfchu no dſeeſmu-grah-matas nodseed, kad ap galdu apſchahs elſt, bet kas tad wehlaki nohſ, no tam galwa reiſt kluſotees, zik nekaunigas un bekaunigas ſinges teek ſingetas, un zik rupji ſits gitam uſbruht dſeedadami. Lai un wehl buhtu, ka pee-auguſchi ween to daritu, bet ka nepee-auguſchi ari dſeed libds tahlas dſeeſmas, tas pawiſam nebuhtu aktlaujams. — Te nu eſmu ib-ſumā pat ſchjeenenas Latveeſchu dſihwi kahdus wahrdus uſ-ſhmejis un ne ar preezibu war us nahekohtni luſkotees, jo ſchjeenenas Latveeſchi atrohdahs deesgan behdigā buhſchanā. Gan iſkatriſ zere un grib naudu ſapelniht un bagats palikt un warbuht tas ari dascheem iſdolſees, bet par prahta atti-ſtſchanohs un par behrnu ſkohloſchanu maſ ruhpejahs, tadehl nekaudas preezigas zeribas uſnahkameem laikeem newaram tu-reht, tadehl gaijmas, wairak gaſtmas ſchjeenes Latveeſcheem!

A. G.

No Maſkawas. Preelſch ne-ilga laika Maſkawas tunumā ſakerta ſaldata-ſeewa, Tatjana Jeſimowa wahrdā, kas dauds ſahdſibas un pat laupiſchanu iſdarijuſe un no kuras laudis deesgan baſdijuſchees. Mineta Tatjana Jeſimowa eſoht lohti ſtipra (wina ar rohlahm war pakawn ſalojuſt) un wina pa-tigees ſamta un ſihda drehbēs gebrbtees. Pa leelakai datai wina uſturejuſehs Maſkawa, kur wina kahda drohſha pa-ſlepſchanahs weeta bijuſe. Wina nebija weena pate, bet bija ſowahlufe ſew beedrus, ar kureem kohvā wina uſ ſagſchanu un laupiſchanu iſgahja. Zik manig iun gudri wina to iſ-darijuſe, to peerahda ſchahdi no tureenaa laudim iſdaudſinati notikumi. Kahdus diwus ſchē uſſhmeſim. Nereti ſeemas laikā wina ta darijuſe: kad pamanijuſe kahdus ar weſumeem brau-zam, tad wina ſewi ſikuſe no ſaweeem beedreem maiſa eebahſt un us zelu nolikt. Kad nu ſenmeeki wina ſtuw bija pree-brakufchi, tad wina ſahka waimanah un luht, lai wina ati-wabinajoht. Šenmeegini dohmadami, ka wina no rasbaineekeem oplaupita maiſa eebahſta, par wina apſchelobjahs un no maiſa ati-wabinaja. Tamehr wina ar Tatjanas ati-wabi-najchanu nodarbojahs, tamehr wina ſeedri iſ mescha pree-tei-dahs un jahka laupiht, neween mantas atnemdam, bet ari ſirgus libds ar weſumu aſbrauksdam. Šenmeeki laupitajus eeraudſijuſchi atſtahj Tatjanu weenu paſchu, dohdahs laupi-jeem pakal. Pa to ſtarpu Tatjanai attiſahs laiks aijſchmaukt prohjam. Daschreij ari Tatjana weena pate iſgahjuſe uſ lau-piſchanu. Kad wina kahdu brauzeju ar labu wedamo ſatituſe, tad wina luhgufje, lai wina pañemoht kahdu gabalini libds. Libds pañenta wina brauzeju pirmā zeema frohgā pažeenijuſe ar ſchnapſi un tad tahtak braufdama nogaidufe weentula weetu, kur wina brauzeju no rateem jeb ragawahm ahtri no-gruhduſe un ar weſumu aijſchrejuſe prohjam. — Tatjana jaw pahri reiſu bijuſe ſakerta, bet wina iſdeweis ar meleem

tikt wata, tapehz laudis ar leelu usmanibu gaida, ka winai schoreis isdohschotees.

No Besarabijas. Akermanes aprinka waldbiba usdewuse tureenas pagasta waldbahm, lai wifus wihseschus un fee-weeschus, no 15 lihds 50 gadus wezumā, suhtoht us sifenu ohlinu isnihzinafchanu. Siferku ohlinas schini aprinkti atrohdotees isplahritis pahr tahdahm 30,000 defetinahm semes, tadeht winu isnihzinafchana pagehrejchoht dauds darba spehka. Seemas un wažaras fehja stahwoht it labi, ta ka maroh zereht us labu plauju, tas ir, kad eefahkta sifenu isnihzinafchana buhs labi isdewusehs.

Ahrsemes finas.

No Wahzijas. Isgahjušcha numura telegraſa finas finojam, ka firstis Bismarks turejis runu pahr walsts dſelſszeleem. Sawā runā winsch isſkaidroja, ka waldbai wajadsetu Wahzu walsts dſelſszelus nemt sawā wadiſchanā un pahrwaldiſchanā. Kad nu ſchi preefchlikums nahza pee pahrspreefchanas, tad tam radahs preſineeki, ihpaſchi ſapulzes lohzellis Richters, kas 5 stundu garā runā raudſſia peerahdiht, ka zaur Bismarka preefchlikuma peenemſchanu walſtei nahtſchoht naudas-fahle, ka pawalstneeki brihwa darboſchanahs tilſchoht zaur walsts waldbiu pahrak aprohbeschota un ka Wahzijas masahs walsts tilſchoht us naidu wilinatas pret wiſpahrigo walſti. Bismarks un Laſkers turpreti isſkaidroja, ka naudas-fahde eſoht pahrak neeziiga, ſalihdsinajoht ar teem labumeem, kas zaur to zelſchotees, kad wifus Wahzijas walſti un walſtinis buhſchoht sawā ſtarpa tuvotas un kohpā ſawiltas un kas tomehr paſlſchoht itin brihwas un paſtahwigas ſawās eelſhigās dariſchanās. Schi isſkaidroſchana tomehr wifus preefchlikuma preſineekus neahrleezinaja, bet til tahlu tatschu bija isſkaidrohts ka minetais preefchlikums pee gala ſpreeduma tika peenemits ar 260 balsim pret 160 balsim. — Zik ſwarigs Bismarka tagad peenemitais preefchlikums pahr dſelſszela nodohſchanu waldbibas rohkās, pahr to Angli leela awise „Teims“ rakſta, ka Bismarka dſelſszela preefchlikums eſoht jauns peerahdijums no wina ſpehka un teizamas ſenſchanahs, Wahzu walſti weenohit. Schi leetā Bismarks atkal eſoht parahdijis ſawu augstu gudribu un isprachanu Wahzijas politikas un fainneebas leetās.

No Spanijas. Kamehr Karlſtu dumpis Spanija plohſijabs, tomehr it nedelas kas no Spanijas bija ſinojams, bet veži nobeigta kara palika ſinas retakas, jo pahr daschahm pahrgrohſchanahm un ſpreefchanahm gan wareja rakſtiht, tomehr ſtaidras ſinas til tad ſpehja paſneegi, kad kahds eegrohſijums bija iſdarilts un kahds ſpreedums leetā likts. Pahr Spanijas tagadeju buhſchanu runajoht wifū pirms mums ja-eiwehro, waj tagadejai Spanijas waldbai til dauds tahts naudas ir, ka lai wina waretu eeſpeht waijadſigahs pahrgrohſchanas iſdarilts, jo waldbiba naudas leetā lihdsinajahs fainneekam: truhſt fainneekam waijadſigis naudas, tad winsch neſpehj ſawu fainneebi ſahrtigi tahtatu-weiſt, fainneebi naht nelahrtibā un ſahk niht; tapat tos ir ar waldbiu, kad tai naudas truhkums uſbrukt. Mumis tikai waijaga paſtatitees us Turziju, kur leelu leelais naudas truhkums, un mehe atſihſim, no kahdu ſwara ir naudas buhſchanu preſch waldbibas un walſti. — Pahr naudas buhſchanu Spanija runajoht jaſaka, ka Spanija deesgan leelās naudas ſprungās, ka to is ſinanzministra ſastahdita pahrskata pahr

Spanijas eenemſchanahm un isdohſchanahm war redſeht. Schini pahrskata ir iffazihts, ka Spanija ſawas walſts-paſrahdu ſchi gada intrefes neſpehjoht aismakſahit un ari nahkoſchā gadā tikai to trefcho datu no tahtm ſchini gadā parahdā valikuſchanahm intrefehm wareſchoht aismakſahit, lai gan tahts tā noſaultahs kara nodohſchanas wehl teek nemtas. Zaur ko Spanija tahtdā naudas ſprungā tikuſe, tas now gruhti isſkaidrojams. Zaur teem daschadeem kareem un nemereem, kas lahgu lahgeem Spanijai uſbrukufchi, wina nahtufe leelōs parahdōs, beidsamā laikā ihpaſchi zaur Karlſtu kazu jeb dumpi, kas neween dauds naudas aprihja, bet ari ſemkohpibū, tirdsneezi, amatneebi u. t. pr. trauzedams walſts eenemſchanas maſinaja. Bes nupat mineta naudas truhkuma Spanijas waldbai ari zitas nepatiſchanas, prohti Baſkijas pawalſtes, kurahm ſenač bija ihpaſchā brihwibas, tagad no waldbibas praſa, lai wezahs brihwibas winahm atſtahjoht, paſchās nemas ne-apdohmadamas, ka wina ſarliſtu dumpi pret waldbiu turejuſchahs un no waldbibas pee meera tikuſchās peefpeestas un tā tad prohtoms, ka taht ſawas wezas brihwibas ſaudjuſchās. Turklaht ari japeemin, ka zitas Spanijas pawalſtes nebuhs ar meeru, ka Baſkijas pawalſtehm atlautu ihpaſchās teesibas. — Beigās wehl jaſaka, ka bijuſe Lehnineene Isabela arweenu wairak fahk Spanijas politikas leetās eemaiftees, gribedama garidsneekem wairak waras Spanija iſgahdaht.

No Anglijas. Tai 14tā Aprili ari ſchini gadā nahza parlamentā pee pahrspreefchanas, waj ſeeveeſcheem buhtu atlaujama balſofchanas teesiba pee walſts amatu wihru zelſchanas. Kad pahr ſcho preefchlikumu tika balſohts, tad ar balſu wairumu ſcho preefchlikumu nepeenehma.

Schini deenās tika Poſtmuſes (Portsmouth) pilsſehtā gataws milſu bruuu-lugis, kura garums ir wairak ka 60 ajiſ.

No Alſchiras. Alſchirā (Franzijai peederiga pawalſte Alſrikā) beidsamā laikā iſzehlees dumpis pret waldbiu. Kā dſir, tad dumpis tamdeht iſzehlees, ka Alſchirā pawalstneeki no Fran- zuscheem teekoht pahrleeki apſpeesti, gandrihs waretu ſazicht, ka wini tiklab ka wehdsibā teek tureti.

Wezu laiku eeradumi.

(Slates № 15. Beigums.)

Pee bruhtgana mahjahn panahſneecem tahti paſchi laukeli tika preefchā likti, tahti pee bruhtes wedejeem bija. Tur eelſchā ir wedeji preti, weens fauz: „op, ſchē wedeji,” ohts: „ſchē ir panahſneeki.” Abeji puhiſch taures un ſchaua. Dſeedatajas, abi kohri, weena ohtru pretim ſtahwendamas apdſeed. Ta pamihſchu dſeed un padanzo, lihds gailis pirmreis padſeed, tad ir bruhtei krohnis janonem. Bruhte ſlekti ar ſawahni mahſahm eegahjuſ ſawas jaunibas deenās apraud; bet to ilgi newar, jo wedeji ir pakal, un ar gawileſchanu un ſchauhſchanu wed iſtabā. Tur wafar-mahſa bruhti pee rohkas panehmuſi, lihds ar zitahm meitahm ſtai-gadamas dſeed:

„Ko gribi mahſina, pat wainadſinu?

„Woj gribi gohſnīnu, jeb lindrozin.“ u. t. pr.

Tad apſehdina bruhti ſrehſlā, noaem woinagu un krohni, tohs atdohd bruhtes jaunai mahſai, un paſchāi uſleek miži. Dſeedatajas dſeed:

„Leez mahte miži, zehrt labu pliki,

„Lai kloafa wiham dſihwodama“ u. t. pr.

Bar to laiku tohp laukā ſchauts un taures puhtas. —

Kad frohnis nonemts, tad wedejs ar wakar-brahli wiſus ap-
fluſina, nodseed kahdu garigu dſeeſmu un tad iſdala frohna
kukuli, wedejs nef labaku brandwihnu wiſeem aplahrt, wakar-
brahlis meetixu jeb wiſnu, wakar-mahſa uſlohdū, feeru un
fmalku maifi, masōs gabalind ſagreestu, lai wiſeem peeteel,
ir behrneem fchuhpuli tohp faſwa dala klah tveelita.

Behz tam wakar-brahlis nem bruhtganu un wakar-mahſa
bruhti, tohs abus wed flehti guldinaht: un ifeedami aislehd
durwis. Par to laiku tohp dſeedahts un ſchaudihts.

No rihta tohp ar leelu gaſileſchanu un ſchaufchanu ja-
nais pahris uſzelts. Behz brohlaſta ir pahra dalifchana.

Wedejeem jaw ir dweeli un zimdi; un tohp panahlfneekem
tahdi paſchi uſkahti, ari wedeju un panahlfneeku meitahm
weens dweelis ar zimdu pahru ir eedohts: Teem wiſeem ir
nauda jamet. — Wakar-mahſa ir puhra dalitaja, un wakar-
brahlis naudas uſraugſ; dſeedatajas no wedejeem eeſahl, un
katru ar wahrdu fauz, lai naudu met; — puſcheem wiſma-
ſati ir diwi dahlderi, un meitahm dahlderis jamet. Zits puſis
5, ir 10 dahlderis eemet; ko atkal zitā gadā, kad yats kah-
ſas taifhs, atpakaſ dabuhs. Kad wehl bes makſas tohp
dohts: ka ſirgu puſcheem, alus wiſreem, muſikanteem, pawahl-
reem, un wehl ziteem, katram dweelis ar zimdeem; — kad
puhrs iſdaliths, tad jauna ſewa (no ſchi laika tohp ſewa
ſaufta) eet malas mehtaht, tas ir, pee katrahm ekas durvim
waijaga preewitu nomeſ; ko maſi puikas un meitenes pakal
tegedami falafa, kureſch noker, tam peeder. (Kad meita
labs puhrs, un labi dauids gohda weefi, tad nereki lihds 100
dahderu ſanah). Un ta tad ir kahſas beigtaſ. Ohtrā
ſwehtdeenā eet jaunais pahris baſnizā, atwahlſchas ſwehtih, un
klahktaki radi un draugi ſaimneegibas leetas atneſ, ka war
jaunu dſihwi eeſahl.

Kriſtibas tapa tapat ka tagad ſwehtitas, til wedejeem un
panahlfneekem wajadſeja pee pirma behrniina par ſuhmahm
nahkt; tee no baſnizas pahrnahkuſchi, behrna mahti ſweizina-
dami naudas gabalu, wiſmasak guldi, papihrā eetihlu, behrna
fchuhpuli eelika.

Uſ wihrifchka behrehm gailis tika lauts, preeſch ſeewahm
wiſta, ta gala tapa ihpaſchi wahrita un wiſeem behrineekeem
iſdalita; kad preetruhtka, tad atkal drīhs kahds mirſchoht, kad
atlika, tad tai gadā neweens no radeem nemirs. Par zetu
lihki wedoht tapa wina dſihwes gahjums ar laizigahm dſeeſ-
mahm apdſeedahts.

Uſ tahdu wihi, kad es jauns biju, tika ſwehtki un dſih-
res ſwehtitas. Bet kad brihwibas ſaule atpvihejta, — tad
drīhs wiſs pahriwehrtahs it ta ka kohli Maija mehneſi.
Puſchus ſaimneeki iſlaida pilſehtas uſ pelau, tee mahjā
pahrnahkdami, pahnefa pilſehtneeku apgehrbu un dantſhus
lihds. Muſchias waldiba parwehleja, ka wiſahm dſihrehm
ohtrā deenā waijaga beigtees, aisleedsa pa kahſahm ſchaudi-
ſchanu un taures puſchana.

Lai mani wezehwi duſ weeglāſ ſmilktis; jo tanis laikos
til dauids eedſehruſhus dſihres neredita, ka tagad, un kad ari
kahds bija, to nama tehwē iſtabā nezeeta, preeſch ta bija
kur ihpaſchi gula pataiſita, lai peekuſis atduſahs. Bihipi til
wezi wihi, un reti kahds wezpuuſis fmehleja, jami viſchi
pawifam ne. — Ir tad teem nebiya brihw iſtabā fmehlejt,
kuſnā jeb pagalmā to wareja dariht. Ta fmehlejtana pee
jaunekleem tik no 1828 lihds 1830 gadeem zehlahs; jo tad

kolera morbus*) plobſijahs, iffargaſchanas pebz tapa no
ahristeem un teeſahm parwehlehts: „Ir labi, kas war, lai pihipi
fmehlejt.“ No ta laika lihds ſchim ir tas kohks waren leels
un kuplis iſaudſis, ko gan til ahtri wairſ ne-iſnihzinahs.
Tagad pihipes duhmu dehſ dſihres newar ne ohtru iſtabas
galu redſeht, ir masi ſehni papiroſu waj zigaru fmehlejt; es
dohmaju, ka newaijadtetu jaunekleem tahdu walu doht, kas
wiſeem paſcheem ir newefeligs un ziti ar ugungs-grehtu war
ſkahde tift. — Ta wezus un tagadejus laikus pahrdohma-
dams, pamaniju, ka karſta raſas lahſe no kreifas aqſi iſbira,
un eeriteja manā ſirmā bahrſdā, es no puhtees, iſfauzu: „ak,
wezi laiki! Ak ſelta brihwiba!“

Wezais Mahtin ſch.

If Gaujenes.

11ta Aprili Gaujenes draudſe ſwineja preeka deenu.

147 behrni, 118 jaunekles un 29 jaunekli tika eeswehtiti
un pimo reis pee ſwehta wakarina veenemti. Waren leela
draudſe bij ſapuljejuſehs, ta ka baſnizā ruhmes pectruhtka un
ka daudſeem bij jaſtabiwo ahrā. Atri karſtums zaur leelo bee-
ſumu bija til leelikſ, ka kahdas eeswehtijamas meitenites un
ari kahdi ziti ſeeweſchi nogiħba.

Tas miħligis ſweizinajums, ar ko ſchihs ſwehtdeenā ewan-
geliuma Peſtitajs ſaiwus mahzeltus apſweizina: „Meers ar
jums.“ — no fanzeles tika wehlehts, pee ſirds likts un
iſſaidrohts wiſai draudſei, bet ihpaſchi tem eeswehtijameem
behrneem. Ak faut jel ſchis meers ſaknes mestu behrniu
ſirdis un tem paliktu par paſargataju pret kruſtu un grehtu!

Teefham ſkaista un miħliga bij ſchi deenina. Tomehr ari
winai netruhtka melno mahlonu, kas to aptumſchoja. Kad
mahzitajs ar għar maħzibas behrni rindu uſ baſnizu gabja,
piłksteneem ſwanoh tui behrneem dſeedajoht, tad ſahrkam bij
ja-eet għaram, kas netahlu no baſnizas birſe zetmalā ſtaħweja.

Schin ſahrkā guleja jaunekle, kura maħzibas laikā bij wahja
pačiku un nomiſu. Behz Deewa waħrdeem ſchob nobħlu-
ſchob jehriu nefa uſ to paſchu weet, kur draudſes gans
meitinas beedrenes bij eeswehtijis, prohti pee altara un ar
teem paſcheem eeswehtijas waħrdeem, ar kureem beedrenes
bij eeswehtijas tikuſħas, prohti ar Alarona ſwehtijas
waħrdeem, ari ſchis Kriſtus jehriach tika eeswehtihs.

Deemschehl wehl oħra ehna aptumſchoja ſchob muħſu preeka
deenu. Kahdas deenas atpaka ugungs-grehts bij noſliħinajis
2 zeematus un ſaimneekus tillab' ka għażiex għażi apſħa-
dejis. Weens no ſcheem abeem ſaimneekem ſhogad ari ſau-
deħlu weda maħzibā. Kamehr leeħmas teħwa maħju norja,
tamehr ſehns wehl bija maħzitaja muisħa maħzibā. Te ari
win ſchob to behdu finn dabuja.

7ta Aprili ap puſdeenas laiku Gaujenes pils Skappara
zeematā pee Melgalu ſaimneeka iżżejhahs ugungs grehts**), lai-
kam zaur flurſtenu, jo uguri wiſpirmaf flurſtena tuwumā
manija. Tee nahburgi no Weerneem un no zitem zeemateem
atſteidsahs un darbojabs ar dſehfchanu lihds walaram. Aku iſ-
fmehla un ar ſirgu biji jawed. 3 ſtundu laikā wiſa Skappara
maħja biji boħja.

Kamehr tee ſaimini no Weerneem Skapparos lai gan weli
ar dſehfchanu puhlejha, tamehr weħijs degofħhus ſalju

*) Koloreta fehrja.

**) Stated to ſtai no Gaujenes M. w. 16 numeru.

noneſa uſ Weernau Kalnina un Sarina ehkahn. Weernau Kalninam tik ween nodega kalpa klehts lihds ar wiſahm mantahm un ar 30 rubleem. Weernu Sarinam turpreti no-dega gandrihs wiſas ehkas lihds ar gandrihs wiſahm man-tahm. Melgalwam bij weza, bet tomehr wehl itin deriga dſihwojama ehka. Sarinfch ſewim jaunu flauſtu 8 aſis garu un 5 aſis 2 vehdas platu ehrbegi bij uſbuhwejis, kas wehl nebija gluſchi gataws.

Par to japatet Deewam, ka pee ſchahs nelaimes nekahdi zilweki naw apſkahdeti tikuſchi, ka nupat Rihgā notizis. Ari ſirgi un lohpi ne-aiftiki palikuſchi.

Smags kruſts ſinams abeem faimnekeem uſkrauts un tapat ari teem kalpeem, kureem wiſa wiſu nabadsiba bohjā gahjuſi. Tomehr Deewaſ palihdſehs un brahlu mihleſtiba buhſ nomohdā.

To gluſchi drohſchi war tigeht, ka muſcha dohs balkus un ka tee ziti walſts faimneeki tohſ peewedihs un ka ari ſchahdā tahdā zitā wiſe brahlu mihleſtiba palihdſehs, it ka pee mums mehdſ notikt, ikreis kad tahda nelaime noteek.

Schis notikums gaiſhi rahda, ka teem, kas pa ſemehm dſihwo, tapat jadara ka teem, kas pa pilsfehtahm dſihwo. Prohti ja-apdrohſchina ehkas pee uguns apdrohſchinaschanas beedribas.

Manim leekahs, ka teem, kas pa ſemehm dſihwo, wehl lee-laka waijadſiba ir, uguns apdrohſchinaschanas beedribai pee-mestees neka pilsfehtnekeem. Jo pa pilsfehtahm ir ihpaſchias uguns dſehſchanas beedribas, kurehm itin beeſi iſdohdahs uguni dſehſt, ta ka ta ſlahde ne ikreis leela. Pa ſemehm, ihpaſchi pee ſemnekeem, nekahdu derigu dſehſchanas riſku naw. Tur-flaht lautini faut labprahiti, tomehr ſcho darbu gruntri ni-ſaproht, kadeht gandrihs wiſas ehkas noſlihſt, kurās uguns iſzelahts.

Kaut jel kats faimneeks, lai nu buhtu grunteeneeks jeb rentineeks, bes kawefchanas peemestohs uguns apdrohſchinaschanas beedribai.

Winam tad ikgad masa naudas ſuma buhtu jamakſa un wiſam par to tifku apgalwohts, ka dabuhs leel u naudas ſum, kad wiſam uguns grehks gadifees. Wahzeefchi un fungi to labi ſin un tadeh neween gandrihs wiſi muſchneeki bet ari gandrihs wiſi muſchias rentineeki peeder pee uguns apdrohſchinaschanas beedribas. Kapehz ari Latweeſcheem un ſenmekeem ſewim ſcho labumu nebuhs peefawinatees?

Peens.

Wahzu awisei „3. f. St. u. L.“ iſſuhtichts rakſts pahr peenu un peena-pahrdohtſchanu Rihgā. Schi rakſtu, ihſumā fanentu, paſneegſim ari ſaweeem laſtajeem.

Peens, ta minetais rakſts ſahlahts, ir ta ſwarigaka bariba zilwekam. Neweenaſ ſahles, neweens pawahres nepehſ tahdu baribu paſneegt, kur wiſas preekſch zilweku dſihwibas wai-jadſigahs buhtibas atrastohs. Likai daba mums ſchahdu ba-ribu, prohti peenu, paſneeds, kurā wiſas preekſch zilweka uſturefchanas waijadſigas buhtibas peenahkamā daudsumā atroh-namas. Ka jaw ſinams, tad no leela fwara, ka behrns ſawōs virmos dſihwibas gaddos labi teek aplohpits un uſturehts; labi, ſkaidrs, neſamaitahs peens ir preekſch muhſu angdamas

audſes ta weſeligaka un derigaka bariba; kur labo peena preekſch behrneem truhſt, tur weſeliba uſ wiſu muhſhu teek maitata. Dauds reis labs peens teek no ahreſtehm dohts preekſch daschadahm ſlimibahm un wahjibahm ſahlu weetā.

Nu gan buhtu jadohma, ka wiſadi ruhpeſees, lai waretu peenu, ſcho preekſch zilweka weſelibaſ til waijadſigo baribu, zik eespehdami tihru un neſamaitatu eegahdatees; bet tas ta naw wiſ, jo par tam moſ ruhpejahs, lai gan peens daudſ wairak war tift ſamaitahs neka gala, maise, ſiwiſ, ohlaſ, ſaknes u. t. pr. — Jamakſa par ſtohpnu peena 10—12 kap., bet waj tas ir peens? Tur no peena naw ne puſes: $\frac{2}{5}$ (diwi peektalas) peena, $\frac{2}{5}$ uhdene un $\frac{1}{5}$ daschadu zitu ſlahdigu peemaſijumu. — Jaw ilgaku laiku raudſijufchi pret peena ſamaitafchanu ko iſdariht. Wiſu ſemju polizejas par tam ruhpejuſchahs, tomehr wiſas ſcho inđewi naw ſpeh-juſchias iſnižinaht. — Ka lai nu ſchinī leetā iſlihdſahs? Daschas leelahs pilsfehtas mehginajuſchias zaur konfurenzi to panahkt, eetaiſidamas leelakas peena pahrdohtawas, kas zita ar zitu ſazensdamahs raudſihs weena par ohtru pahrdoht la-baku prezi; tomehr ſchahda ſazentiba jeb konfurenze naw wehl nekahda apgalwoſchana, ka peens teek neſamaitahs pahrdohts. Zitas pilsfehtas zaur tam mehginajuſchias iſlihdſetees, ka pa-ſchias eetaiſiſchias mohdereſchanas, kur virzeji dabuhn peenu, nupat no gohws iſſlauktu, un ta tad peenu dabuhn neſamai-tatu rohſa.

Ja waijadſigas naudas ir un peenahkamā ſapraſchanas netruhſt, tad pee katas leelas pilsfehtas war ſchahdu mohdereſchanas uſdewums, ka prohtams, buhtu tas, ka pilsfehtta tiltr apgahdata ar ſkaidru, neſamaitatu peenu, kuru pa ſlaulkchanas laiku, kahdas trihs reis pa deenu, paſchā mohdereſchanā waretu fanent jeb zaur uſtizameem zilwekeem iſſuhticht. Preekſch behrneem un ſlimnekeem ſchahda eerikte buhtu no lohti leela fwara, jo tee tad waretu palautes, ka teefcham labu peenu dabu.

Sinams preekſch ſchahdas mohdereſchanas eetaiſiſchanas waijaga labu leelu kapitalu un leetas iſpraſchanu; bet par petnu nebuhtu jabaiddahs, jo peens ſchē Rihgā ſtaw labā ſenā un teek deesgan pabruheſtis.

Scho rakſtu ſchē paſneegdami atgahdinajant teem, kas peenu pahrdohdami ſawas peinas dehl to ſamaita, lai apdohmatu, kahdu ne-aibildinajamu nedarbu wiſu nodara, ſliktu ſamaitatu peenu pahrdohdami un zaur to dascham behrniñam weſeliba uſ wiſu muhſhu maitadami. Kas ar ſinamu ſirdi to ap-dohmaha, tas gan tahdu grehku pee ſaweeem tuwakeem neno-darihs, wiſuwairak tahdi, kam paſcheem masi behrni, lai ap-dohma, ka wiſeem ap ſirdi buhtu, kad ziti wiſu behrniñam zaur ſliktu baribu weſeliba maitatu, un tatſchu paſchi to iſ-deenaſ dara, ſamaitatu peenu pahrdohdami.

Rakſts iſ Dohbeles apgabala.

Schinī gadā tika paſchā Dohbelē notureta ſkohlotaju-ſa-pulze. Kohpā bijuſchi pawiſam kahdi 27 ſkohlotaji un 4 mahzilaji. Irlawas ſeminara muſikas-ſkohlotajs Behting f. zehlis preekſchā par dſeedaſchanas-pahrlaboſchanu baſnizās. Tagadejai raibai baſnizās-dſeedaſchanai wareſchoht noliſdeht, kad drandje ar lehnaku balsi dſeedadama uſmanigaki kauſiſcho-tees uſ ehrgelehm un uſ teem, kuri prohtoht ritigi dſeedah; kad uſ ehrgelehm nepehleſchoht meldju ar wiſahm 4 balsim,

bet tik meldijas pirmo balsi (unisono); kad eefahkumā tābdas meldijas spēhleschoht, kuras draudsei ne-efoht pasihstamas, — jo tad draudse eeradinaschotees usklauftees un ar lehnaku balsi dseedah; kad aktraki dseedaschoht, lai laudis nedabujoht was, meldijas daschadi lohziht. Sapulze ari wehl issfaziju se tāhs zeribas, ka uſ preefchu zaur jauneem skohlas-likumeem ari skohlas wairak meldijas eemahzifchotees, neka lihds fchim. Vahr dseedaschanu basnīzās runajoht derehs fchē peemineht, ko jāvā laikā Kuldīgas aprinka sapulze par fchō leetu spreeduse. Winaa spreda, ka preefch reformazijas laika atnahzeji uſ muhžu Baltiju gan mas efoht darijuſchi, Latveefchus uſ tāhdū augstāku stahwokli pazelt; bet ar reformaziju efoht zitādi laiki fahkūschees. Ihpaſchi dseedaschanu eewehrojoh, efoht jaſaka, ka mahzitaji no Wahzijas fchurp atnahkūſchi, nehmuschees ſawus ſchkesterus ismahiſt, un kā nu mahzitaji ſchkesteri eemahzijis dseedah, tā tad attal draudse no wina efoht eemahzijufch. Kad nu mahzitaji ne it wiſi weenā augstskohla ſtudeerejuſchi, tad ari latris dſeeſmas veħz ſawas augstskohlas meldijahm eemahzijees, un tā tad ta daudſkahr-tiga juſchana muhžu draudſes efoht zehluſehs un wehl fchim brihscham paſtahwoht. Dauds basnīzās nu gan dseedoht veħz jaunahm, tā noſaultahm Punjchela meldijahm, bet kā? Meti kur dseedoht, bet gandrihs wiſur ſleedſoht un brehzoht — ko galwa ne-foht. Bet ko tad lai nu daroht, ka draudse ſawu eerasto ſkālo dseedaschanu atſtahstu un eefahktu ar ſkaidru balsi un rīktigu mehru dseedah? Trijeem waijagoht uſ to zeeti kohpā tureeſes: ſkohlotajam, mahzitajam un ehrgeleekam. Skohlotajam ja paleekoh ſirmais un wiſu ſtiprakais pamats. Behrneem tuhlit no paſcha eeſahkuma neſkaidra dseedaschanu pamājam ja-aileedſoht. Efoht jadſeed ar pilnu balsi, iſ pil-nahm kruhtim, bet ne zaur nahsim, waj ſohbeam, waj galwu. Wiſlabaki darijchoht, kad pirmajās ſtūndās pa weenam waj diwi benkeem kahdas ſilbes, p. pr. la la la, tohnu kahpſchidōs un lauſtōs atordōs, liſchchoht dseedah un kad neſkaidra dseedaschana rimuſehs, korālus waroht nemit preefchā. Pa preefchhu efoht janem „dur“ tohnu wiſes, kuras dauds nemoduleere un meldija nekahdōs ſeelōs kahpſchidōs ne-efoht. Jafargahs efoht no tāhdahm meldijahm, kuras trihs un wairak reiſes weenu un to paſchu tohni dseedoht. Nemahzitam dseedatajam efoht gruhti tāhdās weetās dseedah, un buhſchoht tad arweenu masa lihgoſchana manama. Kad weeglakahs meldijas teeloht drohſchi dseedatas, tad tik lai wehl nemoht gruhtakahs „dur“ un „moll“ meldijas. Oħtrai valihsibai waijagoht nahlt no mahzitaja, wiñam waijagoht no kanzeles draudſi uſ lehnaku un daitaku dseedaschanu uſmudinah un pamahiſt. Trejh-kahrt ehrgeleekam jaruhpejotees par dseedaschanas-kohpſchanu. Wiñam efoht kohti jafargahs, ka ehrgeles ne-efoht ſtipri registreetas. Tiklihds kā ſtiprak ſpēhlejoht, draudse ari ſtiprakī mehdoht dseedah un tad jaw kāfch meera laikos efoht ſkālta. Ehrgeleeks labi daroht, kad tas eefahkumā nemoht ſwefchās, draudſi wehl ne-apſinamas meldijas. Ja ehrgelehm ne-efoht diwi manuales, tad jaw nekas zits ne-akleekotees, kā eefahkumā, kamehr dſeeſma wehl neteek labi dseedata, meldiju trijs waj tħeħrās oħtawēs ween ſpēhleht. Kad jaw labi efoht, tad waroht ſpēhleht, kā korālu grahmatā ſtahwoht. Kur ehrgelehm diwi manuales ne-efoht, tur waroht meldiju ari ar to pataſiht ſtiprak, kad ar labo roħku meldiju oħtawēs, ar krejza abas widejahs balsi un balsi ar tħażżeen uſ pedali ſpēhlejoht. Tāhdū ir leelahs Kuldīgas aprinka ſkohlotaju-sapulzes ſpreedums.

Kas bes minetas dseedaschanas wehl tika Dohbeles ſkohlo-taju ſapulze pahrfpreests, pahrf to jaw „M. w.“ ir jāvā laikā ſinohts, tapelz pahrf to neko fchē neſinoſchu.

B. R.

Wahju azu goischuma ſtiprinaschana un uſtureſchana.

Zeen. T. kungs 1869tā gadā „Latv. aw.“ 28tā numurā eelizis rakſtu, kurā wiſch ſaka tā: „Tahdeem, kas tāhtu ne-war redſeht, prohti ihfredſigem, jadara tā: if rihtus veħz mu-tes maſgħanās ažiſ ja-aiftaſa zeet un tad ar leela pirkha galu pahrt azu-plakſtineem no deguna uſ ahreeni lehni un weegli jaſpaida. Tā jadara tik ilgi, lihds ažiſ fahk labi tāhtu redſeht, jo zaur to ar laiku tee azu ahbolini paleek plahnaki un tee redſolliſchi gareni, kas aži m to ſpēhku doħd, ir tāħlač buhdamas leetas preefchā west jilwela garam. Kam ažiſ wezumā palikuſħas tik neſpēhzigas, ka jawalka ſmallas brilles, teem ar plikeem pirksteem jeb ar dweeli pahrf plakſtineem weegli ir jabrauka no ahreiem azu-faktineem uſ degunu un tik pamasam ween no wiſus un no apakſħas japeeſpesch ahbolinſch. Zaur to azu-ahbolini attal paleek apataki un paſħas ažiſ gaſħħakas. Raſta, ka jilwleem, kas arweenu tā darijuſchi, lihds pat 80 gadeem ažiſ bijuſħas tik gaſħħas, ka tee bes brillehm warejuſchi laſiħt to ſmallako rakſtu; attal ziti ſawas gaudenas ažiſ zaur to tik tāhtu eestiprīnajuschi, ka brilles warejuſchi liſt pawifam pee malas. Wehl ihpaſchi japeeemin, ka ar to azu brauziſchanu un ſpāidſchanu gauschi prah̄ti ja-apeetahs; dasħs labi ſawahm aži m zaur tam dikt iſkāħdejjs, kad tāhs (ihpaſchi tuhlit kā no meega pamohdees) ſtipri ſabehrſis.

Man ažiſ nekad naw fahpejusħas, bet kahdu pahri gadu preefch fchī padohma es bes brilles newareju rakſtiht nedu laſiħt un tāħlumā man katra leeta rāħdijahs dubulta, weena ſemu, oħra kā ehna wiſju; bet kamehr es tā ažiſ eżmu brauziſis, es tagad tāħlumā wiſu ſkaidri waru redſeht un bes brilles redsu rakſtiht un laſiħt.

Preefch diwi gadeem es kahdam ſekreteerim M. kungam to padohma dewu. Wiſch bes brilles newareja rakſtiht un tagad wiſch tāhs ir noħjt lizis.

Tapeħz dauds paldees zeen. T. kungam.

Dauds padohma toħp laika-rakſtōs doħti; bet mas toħp no zeen. Laſiħajeem atpaka ſinohts, waj par labu jeb ſliktu iſde-wees. Zaur fchahdu atpaka ſinohts neween dabutu ſinah, kufch padohma jo derigs, bet ari laſiħaji uſ padohma pec-nemfchanu tikkli paſkubinati. Bezaies Maħtri u fch.

Maudas papihru-zena.

Riħga, taš 20. Februar 1876.

Papihri	prafix	malfija
5 prozentos infiſtrizijas 5. ſerija no 1854 . . .	100 rubl.	99½ rubl
5 " prehmiu biletis 1. emiſjās . . .	212 "	209½ "
5 " " 2. " . . .	208 "	205 "
5 " Riħgas namu īħlu-grahmatas . . .	97½ "	96½ "
5½ " hipotelu īħlu-grahmatas . . .	98 "	97½ "
5 " Widżemex īħlu-grahmatas (ne-uffat) . . .	100 "	99½ "
5½ " Oħra fipoteku bankas obligazijas . . .	85½ "	84½ "
Riħgas-Dinaburgas dſelszela ažijs (1858) . . .	128½ "	126 "
Iomerjes bankas ažijs . . .	160 "	"
Dinaburgas dſelszela ažijs . . .	98 "	97 "

Lihds 22. Aprilim pee Riħgas atmahluſhi 328 fuġi un aigħaħjuſhi 178 fuġi. Struħgas atmahluſħas 89.

Mahtei un meitai kahsas reisa.

(Sahsis if wezeem laikem.)

(Statees № 16. Beigums.)

"Nu mihtais wihrin," wina fauza tam preti, "ko tu ta weegli nej? waj kahdu jaunu sturniu nokehri, jeb zitu ko?"

"Wehl labaku par sturniu, mana mihta feewin; masu behrnianu, kas man deenašvidu gutoht bija taschâ eelbdis." Tas behrnianch fahla atkal raudaht. Gaspascha behrninan peetezeja flah, fazidama: "Dohd man to nabaga dwehjeliti, tad tu wari no sirga nokahpt. Ak, kad buhtu meitina!" Wina attihsta behrnu wałā un reds, ka tas kâ nulei peedsimis. "Ir meitina, ir meita!" wina fauz preezadamahs. "Tas ir kahdas nabadsites behrns, jo to no tam war redseht, ka winsch wezds fwahrlös ir eetichts. Tohs fwahrlus paglabafchu par peeminu til ilgi, famehr ta meitina buhs isanguje." Tas behrns tika kristihts, un dabuja to wahrdi Anna. Ta nu maja Annina kahdus 10 godus auga ar jaunahm sturnahm spehledama, kas meschakungâ dahrsâ papilam bija fakertas. Behz tam wina tika pilsfehtâ fkhola nodohta. Annina bija wehriga galwa, ta ka wina behz ihsta laika wezakahs fkhonnezes pahrspahja. Behz 6 gadeem wina no direktora dabuja ekfamena papihri ar usflawehanas rakstu un pahrnahza mahjâ pee saweem audsinatajeemi.

Tam laika bija ari prinjis gaddos nahjis, kur wareja waldischanu usnent. Bet wina mahte gribaja, lai winsch preeksch zetohjot pa zitahm seimehm, teekas buhshanu, tirgoschanu un zitas derigas leetas apfaktites, ka lai pehzak tahs waretu sawâ walji eewest. Prinjis ar to bija weenis prahis un aprandsija Angliju, Franziju, Italiju un zitas jenes. Dauds mahlflas un gudribas gan bija redsejis, bet nekur taisnibu un Deewabijashanu ne-atradis. Winsch greesahs us sawa tehva semi atpakal. Kahda rohbeschas pilsfehtâ winsch atstahja sawus pawadonus un fulainus, un pats pahrgehrbahs strahdneeka drehbès, gribedams zaur tam nepasihstams sawus pawalstneekus pahrbaudiht. Pirms winsch eegahja pee nabageem. Pee teen winsch atrada, ka pa leelakai datai paſchi bija pee sawas nabadsibas wainigiz; bet dauds ari tika no bagateem un stuprakeem nospeesti. Jo kad bagatais bij nabagam darijis pahrestibu, tad winsch wehl leelijahs: "Reds, ko es tew wareju pardirh!" Un tam nabadsinam waijadjeja netaisnibu zeest, jo fukuti bija teesnefchu firdis apstulbojuſchi.

Prinjis greesahs no nabageem pee mahziteem laudim. Ir te ziti bija lihdsigî wilkeem awju drehbès, kas mahzija un ganija kâ dereti gani, tikai sawu labumu mekledami, bet nebija wis saweem laudim par preekschihmi. Zits wehl ta fazija; "Nefkatees us maneem darbeem, bet klausees us maneem wahrdeem!"

Ta puſgadu staigajis prinjis pahrnahza sawâ galwas pilsfehtâ. Ari tur winu neweens nepasina. Winsch gahja kâ strahdneeks pee saweem ministeriem deenestu melledams, un dabuja ari darbu par dahrsâ jeb fuknas puſi. Us tahdu wiſi winsch dabuja winu tikumus pahrsinah. Winam bija jareds un jabsid, ka daudsi no wineem pret likumeem darija. Par to winsch tohti noſluma, bet drihs atkal apmeerinajahs, dohmadams: "Tas kungs wiſi fungu peenehma tikai 12 mahzektus un weens no wineem bij welns; kur tad man grehzigam zilwékam no tuhktosfheem wiſi waretu labi buht?" Ta tas ir

bijis, ta tagad ir un ta buhs lihds pasaules galam." — Wehl weenu winsch gribaja apmelleht un tas bija meschakungs, kur Annina auga.

Winsch salas drehbès apgehrbees turp nogahja un wiſpitmak eeraudsiha Anninu. Wina dahrsâ spehleja ar weenu breedi. Zaut dahsa fehtu skatidamees winsch newareja faswas azis no ſchihs flaiftas meitinas nogreest. Winsch apnehmahs ilgatu laiku pee mescha-funga palikt, kad til tas wina deenestâ peenemu. Mescha-kungs bija jaw winu redsejis nahlam un winam flah peegahjis fazija: "Labdeen, jau-nais draugs! ko Juhs ta zeeti zaur fehtu skatatees?"

"Labdeen, zeenigs mescha-kungs," prinjis atbildeja. "Man ir preeks redsoht, ka Juhs meitina to mescha lohpiniu ta ir ismahzijufe, few aplahrt danzohrt. Par tahdu ſcholu es it labi makſatu!"

"Nu tad paleezeet pee mums kahdus pahri mehneshus, es ar jawu meitu Juhs ismahzijchu."

Annina bija sawu tehvu dſirdejuſe runajam un attezeja pee fehtas un tas breedis winai pakal. Tas rahmais lohpinsch noslejhahs winai blakam un ſkatijahs ar ſpohschahm azim us ſweſchineeku.

"Redsat, papin," Annina breedi glaudidama fazija us mescha-kungu, "winsch wairs ne no weena nebaidahs. Kahds preeks buhs prinzip, kad tas to sawâ pilsdahrsâ eeraudsihs. Winsch drihs pahrnahfschoht, bet nefakat winam, ka es to ejmu mahzijufe." To fazijufe wina aiffrehja ar sawu breedi prohjam. Prinjis pakla pee weja mescha-kunga ut ſtaigaja ik deenas ar minn un Anninu, par ſwehru dahrsu. Tur bija ſawahki wiſadi ſwehri un putni preeksch audſinahanas, kurus Annina baroja un rahmus padarija, un kuri ari no winas nemas nebaidijahs. Bet prinzip patika ſkafia Annina wairak neka wiſi putni un ſwehri. Tapat bija ari ar Anninu, jo ſchaj tas jaunu zilweks lohti patika. Balkos prinjis ſpehleja ar sawu ſtabuli un Annina winam blakam dſeedaja ar sawu lagſtigalaſ balfi mihlestibas dſeejmas. Tas wezajam mescha-kungam un wina gaspaschaj nepatika. Wini farunajahs: "Deews ſin, kas tas tahds par apkahrt ſtaiguli war buht? Winsch nekad ſkaidri ne-ijſaka, kas un no kureenes winsch ir. Tas til muhſu behrnu iſneroħs. Mums ir Annina janodohd pee ſeelmahes, jo ta jaw ſen gribaja, lai wina ar sawu jaiku balfi un ar sawu breedi grefeni Emmu eepreezinatu."

Leelmahte bij grefeni Emmu behz gada laika atkal pee fewim nehmuf, bet winas muſchias par ſawahm paturejuſe. Tik tad wina ſohlija winai tahs atdoht, kad ta kahdu graſu jeb generali prezefchoht. Bet Emma ſawu ſwehrestibу ne-pahrkahpa, fo ta wirſneekam T. bija ſwehrejuſe, prohti ar zitu nekad neprezetees. Emmai bija leelas behdas, pirmlahrt ka no T. nekahdu wehſtuli newareja ſagaidiht, ohtkahrt ka par sawu behrnianu nekahdu ſinu nedabuja, waj ir puiſtis jeb meitina un kur tas paliziſ. Wina ik deenas ſtaigaja pa pilsdahrsu raudadama, kur ta wirſneeku T. bij pirmo reis redſejuje.

Leelmahte apnika arweenu redsoht winas behdigu waigu, tapehz wina gribaja to luſtigo Anninu peenem, lai ta ar sawu ſmuſku dſeedafchanu un ar mahzito breedi, Emmu eepreezinatu.

Wezais mescha-kungs noweda Anninu us pili, un tas breedis tezeja winai ka žunitis libds. Bet prinjis nedabuja si-naht, kur Annina valituje. Bar to winſch tapa gan beh-digs, gan dužmigs un drihs ween no mescha-kunga ſlepni atjaħha.

Oħtrā deenā, īamehr Annina bija pili, atbrauza kahds Angtu generalis pee leelmahtes weezotees. Winſch tika us to labako ujsaemts. Bebz maltites leelmahtet wiau weda dahrjsa, fawas fmukas pukes un Annixu ar to breedi rahdidama, bet Annina nebija nekur atrohdania. Behdigi wina eeraudsija dahrja galā, ka Annina un Emma bija apfəhdusħahs un breedis pee wiau kahjahm nogulis. Annina un breedis u-zehlaħs, kad leelmahtet ar fawu weej wineem tuvojahs, bet Emma wehl fehdeja un flauzija ajaras, jo fchi bija ta pate weeta, kur wina ar T. wirsneku bija ramihlejujeħs. Leelmahtet to eeraudsijuje valita dužmiga un uſſauza: „Tu gan to deedeli nekad ne-aismirji! Es tew eżmu deesgan preekus pefekħiħu, bet wiſu eji man par faunu walkaħu. Medohna, ka es fawu wahru atpakał nemfħu!“

Emma ne wahra ne-atbildeja, bet stahweja behdigi un zeeta klužu, fawus bahius ajarainus waigus flauzidama, kuxi ġenak bij ka roħies seedujuxchi. Us reiħ wina pagħi ażiż us aqgħiħu un eerauga, ka leelmahtei ir-weens weejis libdi atmahżi. To redsedama wina flaxi eekleedsahs, fkeen tam generalim flaħt, bet fċiħu ari tai paċċha ażu-mirkli pagħbu jepee semes. Lai gan leelmahtei bij zeeta fids, tad ta-tnejħu to redsoħt winai dreburi pahrgħajha. Annina steidsahs pebz uħdena un puhlejħahs ar generata palihdsibu, Emmu at-djhwinah. Drihs tas ari iż-żejwahs un Emma apkeħrah generalim ap kallu, un scheħli raudadama fazijs: „Reem mani uħdi, mans miħtais draugs! Tai tumiżċha mesha buhdinā es labak grību ar-tewi dżiħwoħt, nela fhekk pili! Man te-mans goħds un manta atnemta tik tadeħħi, ka es eżmu ap-nieħmujeħs, tikai ween tewi muħsħig iż-żejt.“

Leelmahtei to redsoħt un djsirdoħt fids faplaka. Wina prafija: „Waj tu — waj Juħs efat T. kungs?“

„Ja, tas es eżmu,“ winſch atbildeja. „Deewi man bija palibdijgs Indijas karā goħdu un manti nopolniet, ta ka es tagħod waru għrefni Emmu ġew par feewu nien, ir-bei Juħsu weħleħxhanas.“

„Reem tad wejħals!“ wina dužmigi fazijs. „Es ari winas muixħas winai atdohx-ħu atpakał!“

Generalis T. Emmu aplampis, prafija: „Waj ta ir tawa meitina, kas tur ar to breedi fpehle?“

Par fħo jauta fħanu Emma eż-żahla gauschi raudah un newareja atbildeht. Generalis to tuħda faprata, ka leelmahtet buhs fawu wahru turejuje un to behenu kur pa-leħpu. Winſch luħda leelmahti, lai ta-winam wina behrnu atdohtu. Bet ir-wina nefinja, kur ta-wex għażiha to behrnu biż-żiżu. Un ta-jaw fien bij miru. Ko nu dariħ? No scheħlabahm ir-generalis flauzija ajaras. Leelmahtei to redsoħt fahla winas aktnejha fids kust. Wina abuš apkampa un miħligi luħda, faziđama: „Peedohdeet, mani behrni! es eżmu ħmagi pret jums l-għejjix. Zik manna fpehla buhs, grību es jums aktnejha labu dariħ!“

Annina bija ar-fawu breedi us dahrja ohtru malu ajs-frehju, jo wina jaw bij no maqtnejes eeradiniha nellaujjeħs, kur weżgħi żilwek runa; un wiħnas miħla fids to newareja pa-

nest, kad Emma raudaja. Tad wina raudaja katra reiħ libds, bet pate neñnajha fapebz.

Pee f-sheem trim behdigeem peenahha wezais mescha-kungs ar preezigu waigu un fazijs:

„Es djsirdeju Juħsu behdigu farunu un wareħċu Juħs eeprezzinah!“ Winſch iswika no fawas jaħġi-kulles weenus fee-wiċċku fwaħk. „Redseet, eekċi f-sheem bija Annina eetiha un manna jaħġi-kulleebba. Wakar atrada mana gaċċa tħalli tħalli kahola kieni. Ta tad jaw ir-faċċa peerahħiħana, ka mana Annina ir-T. funga un għrefnes Emmas meitina.“

Kad pebz tumiżċha veħrkon leetū spohscha fuallite atspiħid, tad libgojħahs pukku-seedōs raħas laħniet no filħas fawwes ap-piħdetas. Tapat ari f-sheem behdigeem fahka us preezigeem waigeem ajaras laħnej fpiħdeht.

Wiji għribeja eet us oħtru dahrja galu, kur Annina bija nogħju. Bet wezais mescha-kungs steidsahs pa preekħi, Anninai ißtabiħi, ka ne winſch, bet generalis T. un grefnej ġemma ir-winas ibbi weżali. Bet ko winſch no taħ-lu ġożi, ar fawwahm gehgħera ażiż eeraugħa? Tas salais jaunellu, kuxx ġożi, pee wina biji mahżib, eet ar Annina jaħkebħi fħees un miħligi runa. Winſch var to palika lohti dužmigs. „Ak tu sak-keħni!“ winſch tam uſſauza. „Kas Jums ir-weħlej, vil-ħadha naħħi! Ejjat ar goħdu laukā, jeb es Juħs iż-żi issweejt!“

„Ha! ha! ha!“ winſch fmeħħajhs. „Tik ahtri wehl ne, man ir-ar manu bruhti japaruna!“

Annina stahweja drebedama ka apfħu lapix, kad wina fawu teħwu eeraudsija.

„Naħħi tuħlit proħjam!“ winſch Anninai uſſauza, „es tew ko labaku parahħiħu. „Ka tu wari ar taħdu pa-jaħġa, ta ġożi, eet saliex!“

„To es nefinu.“ Annina fazijs bailiki, „bet winſch man swieħredams fazijs, ka winam til daudhs eenahħiħħana es-ħoħ, ka it labi waroħt pahret. Redsat f-ħeġi to dimanta għeddu, kuxx winſch man f-ħekko, ka es „ja“ teizu.“

„Ak tu neprahħiż behri!“ — Libiżi winſch to isteiza, te-winam ajs muguras iſsprahgi flinte. Wini atgħieshaħħi atpakał un reds, ka Anninah breedis gut nofħħauts pee ġożi. Tas bija tas salais jehgeri, kas wiau bija nofħħaw. Winſch fazijs fmeedamees: „Eżmu gan il labi trah-pijs, ka ne fahju nekstina. Mesha-kungs un dahrja puixi pprestidħahs flaħt un nofħħra winaa p-rot. „Bar to nedarbu,“ mesha-kungs fazijs, „Juħs, miħtais jaunskungs, bes-straħħiex nepali, ka Juħs taħdu rahmu breedi nofħħaw. Kuxx preekħi printiha bija audinnaħħ. Nahħat us pili pee leelmahtes fawu fpreedumu dsiendeħ.“

„To es ar preeku fanem-ħu!“ salais fazijs. „Prinzipi us kahsahm buhs bresħha zepets waijadżiġs, leelmahtet wehl par to preez-ħiex. Wiji aixgħaqha, tik Annina palika puixi għiġi kieni. Wina gauschi raudaja un buħtu daudhs ko dewux, kad tik-winam breedis dżiħwotu. Bet wiċċwira kieni wina fahla għadha, kieni kieni, jo wina pasxa leelmahtes dužmas, ka ta-wina liks bressmig i-strah-vejt jeb eeliks us wiċċu muħsħu zeetum. Ta-behdigi doħ-majohħi wina faldi aixnija.“

Tas bresħħu jehgeri tika leelajha vils-sabli eewests, kuc jaw daudhs kungu bij preekħi, kuxi leelmahtet isnaħħam għidjja. Weens fazijs: „Schis bij pee manim par dahrja puixi.“

Ohts: „Pee manim par stata puist.“ Trefchais: „Pee manim winjsch strahdaja pee kulkas.“ Ir wehl ziti lungi ap-leezinaja, ka ari pee wineem ejohi bijis, ka jaw apkahrt wa-
sankis, kas nekur newar ilgi pastahweht.

Tapehz es ari juhs wijsus labi pasihstu,“ salais atbildeja, „ka juhs jawus amatus waldeet. Zitam no jumis waijadsetu tapat mafahit ka tam breedim, kas man virksta eekohda. Wina zepets buhs prinzipi us kahsahn, bet tahdu wihru zepeti, turi austus walsts amatus nepareisi walda, waijaga tahrpeem atdoht!“

Daschi gribija no duymahm winam klahit fkeet; bet tai azu-mirkli leelmahte eenahza. Lai gan prinzi neweens ne-
fina, tad tatzchu mahtes azs winu nebija aismirjuze. Til-
lihs ka winu eeraudsija, wina ifauza preezigi: „Mans dehls,
nu ejt weenreis pahrnahjis! Es tevis dehli ejmu lohti beh-
dajushehs, ka tu man preefch ilga laika nekahdu wehstuli ne-
efi suhtijis, kur tu ejt un ka tew klahjahs.“

Tas bija pehkonu phebreens. Wisi lohti pahrbijahs. Wini ne-
sinaja, fo dariht, jo dascheem paſcha ſirds fazija: „tu ne-eſi
uſtigis nama turetajis bijis.“ Bet ari daudis preezajahs par
printicha pahrnahfchanu. Wispirms winu ſweizinaja wezais
mescha-kungs un luhdsahs peedohfchanu. Winjsch ſmeedamees
atbildeja: „Nu tak mums wehlefeet to breeſcha zepeti us kah-
sahn; tas mums wifem labi ſmekehs.“ Tad fawu mahti
ſweizinajis, winjsch winu luhdsia, lai wehletu riht pat kahsas
taſtift.

„Kur tad tawa bruhte?“ leelmahte waizaja.

„Sché pat dahuſa, mescha-kunga Annina.“

„Ne, mans dehls, ta ir generala T. un Emmas meitina.“

Bar to prinjis valika wehl preezigaks, jo winjsch jaw bija
dsirdejis, ka T. ir Indija generata gohdu usdeenejs un nu
ar grefeni Emmu drihs kahsas taisiſchoht. Winjsch luhdsia
fawu mahti, lai wini to eeriketu, ka mahtei un meitai buhtu
abahm kahsas reisä. Leelmahte ſohlijahs to ar preeku dariht.
Prinjis luhdsia generali T. un Emmu, lai wini wehletu fawu
meitina Annu winam par laulatu draudseni. Tee brihnoda-
mees ne-ſinaja fo atbildeht, jo wini wehl nebij fawu meitina
redjejuſchi. Emma jaw ſen paſina Anniau; wina dohmaja,
la ta ir kahda deenesta jumprawa, tapehz ka ta ar zitahm
meitahm wijsus prastus darbus strahdaja. — Nu gribija wiſ-
eet un Anniau uſmekleht. Wina guleja wehl us ta paſcha
benka, netahit no noſchauta breeſcha un uſmohdahs tilk tad,
kad winas meesigis tehws, mahtei, winas mihtakais un wehl
ziti klahit peenahza. Ta dascham atnahk laime gutoht.

Bet kuhjsch lai winu mohdina? To uſnehmajs prinjis
un luhdsia, lai tee ziti atkahpjahs. Winjsch winai klahit ap-
fheudees, fahka ar fawu stabuli winas mihtako dſeeſmu phe-
leht. Wina drihs atwehra azis un fawu mihtako eeraudsijuze,
winu apkampa un mihtigi waizaja, tapehz winjsch til preezigs;
waj leelmahte winam peedewuſe? Nu winjsch winai to no-
ſlehpumu iſtahſtija. To Anninas mihtsta ſirds newareja
panest. Wina raudaja, ſmehjahs, ſtrehja pec fawu breeſcha,
fazidama: „Te buhs labs zepets us kahsahn!“ Un ta tad
ari notika, mahtei un meitai bija kahsas reisä. Pehz kahsahn
nogahja generalis T. ar Emmu us fawahm muſchahm un
prinjis uſnehma waldfchanu. Winjsch bija taijs un mihtigs
fawem pawalſteekeem un peedſiwoja ar Annian ſirmu wezumu.

Tagad ir ta masa ſemite pefawinata pec weenias ſeelas
waljs, kur ſpehjigis waldneeks ar ſawem pahrnem ſawus

pawalſteekeem apkahrt un ar ehrgla azim ſkatahſ, ka neweens
ohtram pahrestibu nedaritu. — Wezais Mahtinfch.

Turku teefaschana.

Preefch wairak nela pеedjeſmit gadeem, kahdam Frantschu kuga kapteinim ſawa kuga ifglabafchanas dehli waijadſeja
Tunis*) pilsfehtas ohſta eebraukt. Tolail ſatram kugineekam,
kas gribija ohſta eebraukt, waijadſeja no ohſtas wirſneekas uſ-
dohtu, daschu reiſi lohti augſtu muitu mafahit.

Kapteinis, kura kugi bija lahdinſch no bomwilnas zepurehm,
aismalkaja ohſtas wirſneekam 1500 frankus (weens frants 25 kap.), bet bijahs, ka ne-idohtschotees zepures labi pahrdohit
un ka tad lohti mas pelnishchoht. No tam vihdamees, winjsch
nogahja pec pilsfehtas pahrvalditaja Beija Sidi Achmeta
un tam luhdsia, lai tam no tahs mafatas muitas weenu datu
atpakaſ dohtu.

Beijis, uſmanigi uſ wini luhsfchanu klauſidamees, manija,
ka muita nonemta par leelu un ka laikam ohſtas wirſneekas
kapteinia naudas maku bija gribejis weeglaku padariht. To
apdohmadams winjsch uſ kapteinii fazija: „labi, es tew weenu
datu atpakaſ dohtu, bet nu ſaki man, ka lai to leetu ſtarv
tewi un ohſtas wirſneeku ifſchikru pehz Frantschu jeb Turku wiſhes.“

Kapteinis uſ ſawu tehwu ſemes teefaschani palaisdamees
dohmaja, ka ta labaka nela Turku, atbildeja: „ta ka Frantschi teefä.“

„Labi! ejt uſ ſawu kugi un gaidi!“ Beijis atbildeja.

Kugineeki pateildamees no Beija atwadijahs un darija ta
teikts; winjsch gaivija weenu, diwi trihs nedelas, weſela meh-
neſi, bes wehl arweenu nekahdu ſiku nedabudams winjsch reis
Beijam, kad tas gar juhmalı ſtaigaja, zelä noſtahjahs un uſ
to fazija: „augſtiba, tu mani aismirſis.“

„Ne,“ Beija atbildeja, „waj tu ne-eſi tas Frantschu kugu
kapteinis, kuhjsch pec manim par ohſta wirſneeku fuhdſeja, ka
tas par daudis muitu panehmis?“

„Es tas eſmu, kuhjsch tu apſohlijees weenu datu atma-
fahit,“ kapteinis atteiza.

„Ja, bet ta ka Frantschi mehds teefahit.“

„Ka tad?“

„Nu? par ko tad tu wehl fuhdſeſ?“

„Par to, ka weenu mehneſi welti uſ tam gaidu.“

„Klauſees,“ Beijis fazija, „trihs gadus jaw tawas tautas
weetneeks mani nezeeni, ta ka peeklahjahs; preefch trihs gadeem
es pec tawa kuhnina par to ejmu fuhdſeſis un trihs gadus ejmu
welti gaidijis; atnahk tu ari pehz trihs gadeem, tad redſeſim.
Isbihjees kapteinis Beijam prafija: „waj tad tohs trihs
gadus newar pa-ihnaht, augſtiba?“

„Tu gribi lai pehz Frantschu wiſhes to leetu teefajoht.“

„Bet kad es buhtu teizis, lai pehz Turku wiſhes eet?“

„Das buhtu zita leeta; weena azu-mirkli es buhtu to leetu
iſchiklyris.“

„Nahz lihdi,“ un ſawā pili ar kapteinii ee-eedams, tam
prafija: „zil ohſtas wirſneeks no tew muitas panehma?“

„1500 franku.“

„Un tu to par daudis atrohdi?“

„Ja, augſtiba, 1000 franku par daudis ir panemti.“

„Nu, tad ſchē tew tawi 1000 franki atpakaſ,“ Beijis fazija
un kapteinis lohti pateildamees aifgahja. 3—8. R.

*) Tunis ir pilſeſhia ſeemeļi Aſrikā un ſtadis ſem Turku pah-
raldīſchanas.

Grandi un seedi.

Masas siwtinas raudas.

Kahdā jaukā deenā, kad ledus no Daugawas jaw bija juhxā ajsbehdsis, es gar Daugawas krastu staigadams iſdsirdeju no uhdēna weenu ſchehlu fmalku raudafchanu. Uhdēna malā veegahjis eeraudſiju maſu ſiwtinu, kas mani mihligi luhdſa, faziđama: „Juhs pehrn gadā“) muhſu gruhtu likteni eeweh-rojat, apſcheljatees ir tagad par mums! — Tik lihds kā ledus bija no malahm atkuſis, tad es ar ſawahm mahſahm gribēju filta ſaulitē paluftees. Tē atmahl mums no pakalas weens leels nams ar dauds ſimteem lohdſineem. Mehs brihnodamahs ſkatamees, kas tē nu buhs, bet ne maniht nemajam, ka ar wiſu leelo namu tikam us ſauſumu iſwilktas. Man gan laimejahs iſbehgt, bet manas mahſinas tika dauds tuhſtofchās weenā wesenā ſameſtas, kur winu dſihwiba ahtri heidsahs un ſimteem tika no zilwekeem ſamihdas. Zitas wehl bija dauds masakas par mani; tahs wini nenehma, nedſ ari atſweeda uhdēni atpakaſ; tahs palika ſauſumā, kur mehs uhdēns-lohpini newaram dſihwi palikt; tahs pehzak mescha-putni apehda.

Muhſu likteni pasihdami efat til labi „Mahj. weesi“ luhgt, lai muhſu likteni wehl usnem ſawā lapā, kaſ ſin, waj ne- atrafees no lohpū aifſtahwefchanas beedribas kahds zeenigs fungs, kam ſchehliga firds un kaſ par mums apſchehlodamees iſſludinatu muhſu gruhtumu Wahzu un Kreewu laika-rakſids, jo tee fungi, kuxu rohbeschās dſihwojam, „Mahj. weesi“ ne- ſetſa. Mehs jaw ari efam lohpini, kaſ bei wiſas kohpſcha- nas uſaugam un wiſam zilweku dſimumam efam derigi; ka- pehz waijadſetu muhs iſphoſtiht tahdus maſinuſ? Pateeff! pehz diwi, trihs gadeem buhtum leelakas pa-augufchaſ un tad ar preeku us augſchu palehldamas ſawu gaitu beigtum, zee- nigeem fungemeem par zepeti palikdamas.“

To fajūju ūwtina pasuda. Bet gribedamis taiſnibū ūnaht es nogahju ū ūwtju tirgu un atradu 16 leelus wesumus pīlnus ar daſchadahm masahm ūwtinahm.

Tahdu vohstichanu gan waijadsetu zeenigeem fungem un
ati waldischangai eewebrroht. Mezais Mahrtin ch.

Swehri Indija.

Lai gan Indijas valdība daudskārt nopuhlejušehs un al-
gas iſſohlijufe preekſch svehru iſnihzinaſchanas, tad tomehr,
kā rāhdahs, svehru daudsums negrib un negrib maſinatees.
Zik zilveku ſawu dſihwibū Indijā zaur ſwehreem ſaudejuſchi,
to waram zik neko eedohmatees, kad tohs ſkaitlus apſkatamees,
ko kahds awiſchu ſinotajs ſawahlis. Tā par peemehru 1869tā
gadā ne maſak kā 14,529 zilveki miruſchi zaur ſalkschu koh-
deenu; 1871mā gadā 18,078 zilveki ſawu dſihwibū paſau-
dejuſchi, no plehſigeem ſwehreem ſakerti jeb ſaplehſti. Rōh-
beſchneeki (tas ir tāhdi, kas uſ apkohtas ſemes rohbeſchahm
dſihwo) teik leelā daudsumā no tihgereem ſaplohſiti; weens
pats tihgeris 1869tā gadā ſaplohſijs 127 zilvelus, tā ka
wairak nedelas wiſs tureenas apgabals mineta tihgera deht
paligis preekſch zelineekeem nedrohſchs. Bengales walsti ween
ſechu gadu laikā tikuſchi no tihgereem nonahweti wairak

^{*)} Sälestes to raksteenü „Raatsis si Dinaburgas“ pehmea gada Mahjas weesa 49tä numurā.

No ženjures atvejhēts. Rīgā, 23. Aprīlī. 1876. Drīkets un dabujams pēc bīšķu- un grahmatu-drīketaja Ēriči Platēs Rīgā, pēc Prekšta-haſnīzā.

neka 13000 zilweku. Tihgeru isnihzinafchanai rohdahs pee tureenas eedfihwotajeem leels kawellis, prohti Indeefsheem ir tahda mahau-tiziba, ka wini dohma; ka eelfch tihgera mahjojoht lahds launs gars, kuru nedrihkshtoht aiftikt. Ari medifchanas deht teekoht weetahm tihgeri taupiti. Sche klaht peeminam, ka Indija ir to leelako un plehfigako tihgeru dsintene. Anglijas trohna-mantineeks, pa Indiju zelojis un us Eiropu atpakaat braukdamis ari starp ziteem svehreem efoht tihgerus lihds atwedis.

Zik kafejas iſdſer?

Kad farehkina, zil kāsejas pa gadu kahdā semē jabruhke un pabruhketas kāsejas daudsumu lihdsigās datās īsdala uš eedsihwotaju ūkaitlu, tad atrohd ūchahdus ūkaitlus: Anglijā išnāk uš kātru eedsihwotaju $1\frac{1}{2}$ mahrzinās kāsejas; Wahzijā 4 mahrz., Dahnijā $5\frac{1}{2}$ mahrz., Šweizē 6 mahrz., Belgijā $8\frac{1}{2}$ mahrz., Hollande 10 $\frac{1}{2}$ mahrz., Seemetu Amerikas ja-beedrotās brihw-walstis 7 mahrz., bet Frānzijā tikai $2\frac{1}{2}$ mahrz. Šīsu wairak teik kāseja pabruhketa Kalifornijā (Amerikā), prohti tur uš kātru eedsihwotaju išnāk $20\frac{1}{2}$ mahrzinās. Ja nu gribetum aprehēināt, zil mahrzinu kāsejas kahda no augščam minetām walstim pa gadu pabruhke, tad mums waijaga nemīt tās sēmes eedsihwotaju ūkaitlu; tā par vē-mehru, kad Kalifornijai buhtu puf miliona eedsihwotaju un kātrīs pabruhke 20 mahrzinās kāsejas, tad Kalifornijā pabruh-ķetu 10 milionu mahrzinās u. t. pr.

Amata nyssebium.

Kahds isdaudsi nahts saglis tika peekerts. Winsch bija kahdā naudas-bankā uslausis naudas-kasi un tur leelu naudas-sumu isnehmis. Uuszihtigai polizejai isdeewahs sagli rohkā dabuht. Saglis tika teejas preekschā wests. Teejas presidents saglim pra-fija: „Saki man, kā tu wareji tik ruhpigi apšargata un zitadi zeeti apstiprinata bankā eelaustees un iš kafes naudu isnaemt?“

"To, zeenigs presidenta fungs, es Jums newaru issahstiht, tas ir nubju amata noflehpums," saalis atbildeja.

O b s e r v i n g

Audſi ſupli ohsolini
Mana tehwa tihrumā,
Lai birſt lawas ſelta ſhli
Bablelinu arumā.

Bahlinch manim dahwinaja
Selta sibku wainadsin',
Lai es pate nefataja
Selta siblebm libdi'natobs.

Tē es augu, tē dīshwoju
Kur aug schmuideri ohsolia?
Bahlinsch mani wifinaja
Baue obholu vasarebm.

Tadehf, audſi ohsolini
Mana tehwa iihrumo,
Zai birſt tawas ſelta fibles,
Bablelinu arumā.

28. M.